

Olyasmit tanítani, ami a szívügyem...

Beszélgetés Székely József lelkipásztorral, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet társult oktatójával

Dr. Székely József a Kolozsvári-alsóvárosi Református Egyházközség lelkipásztora, aki a teológiai intézetben 2019 őszétől tanít homiletikát, homiletikai gyakorlatot vezet, illetve mentorként vesz részt a gyakornoki képzésben is.

Ez az interjú lelkészi-oktatói „kettős természete” kapcsán készült vele.

Hogyan élte, éli meg a család azt, hogy Kolozsvár szívében lelkész a családfő?

Erre a kérdésre nem nekem kellene válaszolni. Ha mégis megteszem, röviden csak annyit mondok, hogy olykor nehezen. Három gyermekünk felnőtt, a fiúk családot alapítottak, már unokánk is van. Sokatmondó a még kisiskolás fiunk évekkel ezelőtti őszinte kérdése: Apa, mi mikor leszünk egy „normális” család?

A kérdést az osztálytársak, barátok hétvégi családi kirándulásai váltották ki. Gyermkeink megfigyelték, hogy a társaik szinte minden hétvégén „voltak valahol”, mi pedig hétvégén még véletlenül sem mentünk sehová, mert vagy éppen valamilyen szolgálat volt, vagy ha nem, akkor a következő szolgálatra kellett készülni.

A valósághoz az is hozzátartozik, hogy e kérdés után gyakrabban szorítottam ki egy-egy vasárnap délutánt valamilyen közös tevékenységre; és a „normalitáshoz” közelítő tevékenységnek számított a nyári szabadság, amikor hosszabb időre az erdélyi és a holland nagyszülőkhöz utaztunk, s ezt kirándulásokkal fűszereztük. Remélem, hogy gyermeink ezekre is emlékeznek.

Hogyan éli meg a gyülekezetben az aktuális változásokat?

A társadalomban és a gyülekezetben olyan gyors ütemben változnak a dolgok, hogy mindenre nem lehetünk kellőképpen felkészülve. Arra törekszem, hogy lehetőleg legyek napirenden azzal, ami körülöttem történik. Másfelől pedig Isten igéjéből keresem a magam és a gyülekezetem számára az aktuális válaszokat.

Hogyan látja szerepét a teológián, mint aki gyakorló lelkész s egyben oktató is?

Mivel a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet lelkipásztorképzéssel foglalkozik, úgy gondolom, hogy egy gyakorló lelkipásztor-oktató jelenléte teljesen természetes. Amikor felkértek erre a szolgálatra, először nem a többletmunka jutott eszembe, hanem az, hogy olyasmit kell tanítanom, ami a szívügyem. A lelkipásztori szolgálatom kezdete óta meggyőződése, hogy az igehirdetést a Szentlélek ma is felhasználhatja arra, hogy lelki gyümölcsök, sőt csodák teremjenek. Lelkészerterkezleti elnökségem idején nagyon sok lelkipásztorral találkoztam, beszélgettem a lelkészi hivatásról és az igehirdetésről. Ilyen tárgykörben több továbbképzőt szerveztem, és ezen a területen képeztem tovább magam. Immár több mint három évtizede vagyok lelkipásztor, és majdnem huszonöt éve szinte naponta van igehirdetési szolgálatom. Az oktatás, a diákokkal való beszélgetések frissen tartanak, a mindennapi lelkipásztori gyakorlat pedig rengeteg olyan példát szolgáltat, amelyek nagymértékben segíthetik a teológiai hallgatókat a lelkészi szolgálatra való felkészülésben. Meggyőződése, hogy a gyakorlati teológiai oktatás számára rendkívül fontos, hogy ne szakadjon el attól a valóságtól, amelyben a gyülekezetek élnek. Remélem, hogy a teológián való jelenlétemmel ezt a kapcsolatot erősítem. De erről a diákok tudnának többet mondani.

Hogyan látja a szerepét a teológiai gyakorlatok szervezésében?

Nem is tudnám megmondani, hogy mikor kezdődött ez a szolgálat. Mindenképpen jóval azelőtt, hogy elkezdtem volna a teológián tanítani. Volt egy időszak, amikor a teológusok katekétikai gyakorlatra jöttek a gyülekezetünkbe. Ez tanulságos, olykor izgalmas kezdeményezés volt. Aztán több magyarországi teológiai hallgató is megfordult nálunk. Olyan diákokról van szó, akik rövidebb-hosszabb ideig a kolozsvári teológián tanultak, és szerettek volna belekóstolni a gyülekezeti szolgálatba. Ők valahogyan (több esetben Sógor Árpád ifúsági lelkipásztor közvetítésével) hozzám kerültek, és én szívesen fogadtam őket. Nekem is jó volt, hogy mindenre rákérdeztek, mert így nekem is el kellett gondolkodni azon, hogy mit miért teszünk úgy, ahogyan éppen tesszük. Örömmel gondolok vissza ezekre a „vendégyakornokokra”. Olyan diákok is voltak közöttük, akik egy teljes tanévi időre jöttek vissza a gyülekezetünkbe szolgálni.

Folyamatosan biztatom a hallgatókat, hogy ilyen vonatkozásban is ki kellene használni a kolozsvári tanulmányi időszakot, hiszen tízenkét református gyülekezet működik Kolozsváron, s ez jó lehetőséget kínál a gyakorlati ismeretszerzésre.

A teológiai gyakorlatok, a teológiai hallgatók által végzett bűnbánathi szolgálatok megszervezése is jóval az oktatói tevékenységem előtt elkezdődött. A hallgatók általában a reformáció nagyhetében és a böjti bűnbánati héten szolgálnak

gyülekezetünkben. Jó kezdeményezésnek tartom, hiszen a teológiai képzés során kizárólag ezeken az alkalmakon szolgálhat a hallgató olyan közösségben, amelyben jelen vannak a helyi gyülekezeti tagok, a gyülekezet lelkipásztorai, a diáktársai és a teológiai tanárok. Már a szolgálatok kezdetekor valahogy kialakult, hogy a diákok tőlem kérték a heti igehirdetések textusainak kiválasztását. Ez szinte mindig meglepett, mert már hetekkel a bűnbánati alkalmak előtt megérkezett a sürgető kérés, amikor én még a gyülekezeti élet sűrűjéből nem gondoltam ilyen messzire. Az első években összeállítottam a sorozatot, és pontokba szedtem a tudnivalókat, hogy tudniillik mire figyeljenek a hallgatók a készülés során. Már ekkor ragaszkodtam ahhoz, hogy a szolgálat után elbeszélgessek a hallgatókkal a felkészülés folyamatáról és a szolgálatról. Volt, aki ezt szívesen fogadta, mások éppen csak eltűrték, mert úgy gondolták, hogy ők már mindent jobban tudnak. Ettől függetlenül én minden szolgáló diákkal elbeszélgettem. Később jobbnak láttam, hogy a sorozat összeállítása után meghívjam a szolgáló diákokat egy beszélgetésre, amelynek során világosabban kiderülhet, hogy mi az én elképzelésem, és mi az igehirdetési sorozat célkitűzése. Úgy látom, hogy ez segíti őket a felkészülésben.

Hogyan lehetne még hatékonyabbá tenni ezeket a gyakorlatokat?

Úgy gondolom, hogy hasznos lenne, ha sikerülne a szolgálat után egy szélesebb körű beszélgetést, kiértékelést összehozni, amelyen részt venne az a tanár is, akivel a szolgáló hallgató előkészítette a prédikációt, és jelen lenne az adott héten szolgáló valamennyi diák is. Egy ilyen kiértékelés, visszajelzés talán jobban segítené a hallgatókat.

Hogyan látja a lelkészképzés alakulását lelkész-tanár szemmel?

Sajnos időhiány miatt nincs teljes rálátásom a lelkészképzésre. Abból, amit látok, az derül ki, hogy vannak olyan területek, amelyekre több figyelemnek kellene irányulnia. Csak néhány példát említek. Néha olyan érzésem van, hogy a diákság egy része nem ismeri az erdélyi valóságot. Mindenki megvan azzal a csomaggal, amit a saját otthoni környezetéből hozott, és ha a képzés után ugyanoda tér vissza, sem ő, sem a környezete nem fog változni (megújulni). Az igehirdetés aktualitása szempontjából is rendkívül fontos az igehallgatók helyzetének ismerete.

Egy másik észrevételem a kapcsolatteremtési kompetenciára vonatkozik. A lelkipásztori szolgálat nagyrészt kapcsolati munka, amelynek során meghatározó, hogy a lelkipásztor miként van jelen a presbitériumban, a gyülekezetben és a társadalomban. Úgy gondolom, hogy erre a területre nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. Természetesen nagyon fontos, hogy egy lelkipásztor tudjon szövegeket elemezni, de ugyanennyire lényeges, hogy legyen képes megfelelően viszonyulni az

emberekhez is, és nem utolsósorban tudjon önmagával bánni. Ezen a területen sok a tanulnivaló.

Végül megemlítem a lelkipásztori hivatásképpel való foglalkozást. Ennek valamilyen módon jelen kellene lennie a teljes teológiai képzés során.

Milyen elképzelései vannak a jövőre nézve?

Erre a kérdésre nem lehet röviden válaszolni. Amennyire az időm engedi, előadásaimmal, esetleg írásaimmal szeretném az igehirdetés elsődlegességére, valamint a fentebb említett területekre irányítani a figyelmet. Az általam szervezett lelkipásztor-továbbképzők programjában mindig szerepel a prédikációelemzés. Rendkívül hasznos, építő gyakorlatnak tartom, s éppen ezért valamilyen módon szeretném „beilleszteni” a homiletikai képzésbe.

Az interjút készítette:

Kovács E. Bella,
a teológiai intézet ifjúsági lelkipásztora